

Bruksela, 24 czerwca 2026 r.
(OR. en)

10460/26

**Międzyinstytucjonalne numery
referencyjne:**

2025/0543 (COD)

2025/0544 (CNS)

**RECH 277
COMPET 760
IND 408
MI 624
EDUC 266
TELECOM 310
ENER 391
ENV 718
CLIMA 324
AGRI 491
TRANS 414
SAN 473
BIOTECH 77
CADREFIN 287
CODEC 1161**

NOTA DO PUNKTU A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Rada
Dotyczy:	Pakiet „Horyzont Europa”: Program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2028–2034) a) Program ramowy oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie b) Program szczegółowy służący realizacji programu „Horyzont Europa” – <i>Częściowe podejście ogólne</i>

WPROWADZENIE

1. 16 lipca 2025 r. Komisja opublikowała wnioski wchodzące w skład pakietu „Horyzont Europa”: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (program ramowy)¹ i wniosek dotyczący decyzji Rady ustanawiającej program szczegółowy służący realizacji programu „Horyzont Europa” (program szczegółowy)².
2. Wniosek Komisji dotyczący programu ramowego przewiduje pulę środków finansowych w wysokości 175 mld EUR w cenach bieżących na jego realizację w latach 2028–2034.
3. Aby zapewnić niezakłóconą ścieżkę inwestycyjną, Komisja proponuje ustanowienie ścisłego powiązania z Europejskim Funduszem Konkurencyjności, zwłaszcza w postaci działalności w zakresie badań naukowych i innowacji opartych na współpracy, które będą wspierać segmenty polityki EFK.
4. W Parlamencie Europejskim komisją odpowiedzialną za wspomniane wnioski jest Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE). Christian Ehler (PPE, DE) został wyznaczony na sprawozdawcę ds. programu ramowego, a René Repasi (S&D, DE) został wyznaczony na sprawozdawcę ds. programu szczegółowego.
5. 12 stycznia 2026 r. opinię w sprawie wniosków³ wydał Europejski Trybunał Obrachunkowy.
6. 22 stycznia 2026 r. opinię w sprawie wniosków⁴ wydał Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny.
7. 7 maja 2026 r. projekt opinii w sprawie wniosków⁵ wydał Europejski Komitet Regionów.

¹ 12007/25 REV 1.

² 12005/25 REV 1.

³ 5280/26.

⁴ 9403/26.

⁵ 9391/26.

II. POSTĘPY NA FORUM RADY

8. Rada ds. Konkurencyjności przeprowadziła specjalne debaty orientacyjne dotyczące obszarów tematycznych związanych z programem „Horyzont Europa” na posiedzeniach 30 września 2025 r., 9 grudnia 2025 r., 27 lutego 2026 r. i 29 maja 2026 r. Debaty orientacyjne dostarczyły ogólnych wskazówek; poruszono następujące tematy: badania naukowe i innowacje na rzecz podwójnego zastosowania, bezpieczeństwo i obrona, przyszłe partnerstwa europejskie, ustalanie strategicznych priorytetów i inicjatywa rozszerzania uczestnictwa, a celem debat było wypracowanie stanowiska Rady.
9. Podczas prezydencji duńskiej i cypryjskiej Grupa Robocza ds. Badań przeanalizowała dziewięć przygotowanych przez prezydencję kompromisowych wersji obu wniosków.
10. Na posiedzeniu 24 czerwca 2026 r. Coreper potwierdził teksty podejść ogólnych i zwrócił się do Rady o osiągnięcie porozumienia w sprawie tych tekstów w ramach punktów A porządku jednego z najbliższych posiedzeń. Potwierdził również tekst oświadczenia w brzmieniu zamieszczonym w dokumencie ADD 1 do niniejszej noty i zwrócił się do Rady o zatwierdzenie tekstu tego oświadczenia w ramach punktów A porządku jednego z najbliższych posiedzeń.
11. Ponieważ proponowane program ramowy i program szczegółowy wchodzi w skład pakietu projektów związanych z wieloletnimi ramami finansowymi (WRF), wszystkie zawarte w tych tekstach przepisy mające wpływ na budżet lub odpowiadające elementom, które stanowią część negocjacji horyzontalnych w sprawie WRF, umieszczono w nawiasach i tym samym wyłączono z częściowego podejścia ogólnego w oczekiwaniu na dalsze postępy w sprawie WRF. Przepisy te wskazano w tekście w nawiasach kwadratowych. Przepisy dotyczące inicjatywy rozszerzania uczestnictwa stanowią część ogólnej równowagi i należy je interpretować w świetle bieżącego stanu negocjacji w sprawie całego pakietu WRF.
12. Należy zauważyć, że przepisy dotyczące Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) oraz wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI) pozostają bez uszczerbku dla ostatecznego stanowiska Rady w sprawie Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) oraz jego wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI), które to stanowisko ma zostać określone na późniejszym etapie, po przeanalizowaniu przyszłego wniosku Komisji dotyczącego zmiany rozporządzenia w sprawie EIT. Związane z tym oświadczenie Rady znajduje się w ADD 1 do niniejszej noty.

III. STAN PRAC W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM

13. Projekty przygotowanych przez sprawozdawców sprawozdań w sprawie programu ramowego i programu szczegółowego ukazały się 3 marca 2026 r. i zostały przedstawione na posiedzeniu komisji ITRE 13 marca 2026 r., co formalnie rozpoczęło etap kontroli merytorycznej i wprowadzania poprawek przez komisję. Obecnie przewiduje się, że komisja ITRE przyjmie sprawozdania końcowe 10 września 2026 r., a głosowanie nad mandatem negocjacyjnym Parlamentu Europejskiego ma się odbyć na posiedzeniu plenarnym 5–8 października 2026 r.

IV. GŁÓWNE ELEMENTY KOMPROMISOWEGO TEKSTU PREZYDENCJI

14. Główne elementy tekstu kompromisowego można podsumować następująco:
- a) Proponowany model **zarządzania** wzmacnia zaangażowanie Rady i państw członkowskich w proces ustalania strategicznych priorytetów programu „Horyzont Europa”. Początkiem tego procesu miałyby być działania doradcze Komitetu Europejskiej Przestrzeni Badawczej i Innowacji (ERAC) w sprawie kierunków w dziedzinie badań naukowych i innowacji. Doradztwo ERAC miałyby polegać na prognozowaniu i opartej na dowodach analizie, dokonywanych między innymi przez służby Komisji. Opinia ERAC zostałaby następnie uwzględniona podczas przygotowywania przez Komisję wieloletniego dokumentu strategicznego. Skład strategiczny komitetu Programu w swojej roli doradczej przedstawiałby zalecenia dotyczące ogólnego strategicznego kierunku i strategicznych priorytetów Programu oraz prowadziłby koordynację poprzez wspólne posiedzenia z Komitetem Generalnym Europejskiego Funduszu Konkurencyjności (EFK), w szczególności w odniesieniu do filaru II.
 - b) Jeśli chodzi o **zasady horyzontalne** w tekście kompromisowym dodano zapisy dotyczące promowania współpracy transgranicznej, podejścia „podwójne zastosowanie już na etapie projektowania”, domyślnego przestrzegania zasady równości płci oraz na temat synergii z innymi programami Unii.

- c) Tekst kompromisowy wzmacnia przepisy dotyczące **partnerstw europejskich** poprzez przyznanie Radzie lub jej organom doradczym przewodniej roli w określaniu obszarów partnerstw oraz poprzez wezwanie do spójności z innymi programami Unii, w szczególności w odniesieniu do działań wdrożeniowych. W tekście wyjaśniono również kwestię ustaleń umownych, na których powinny opierać się partnerstwa, rodzaje i warunki wkładów oraz wprowadzono bardziej zdecydowane podejście oparte na cyklu życia, w tym ustalenia dotyczące monitorowania, transformacji i stopniowego wycofywania. W tekście przewidziano też maksymalną kwotę w ramach filaru II, która ma zostać przydzielona na poszczególne instrumenty partnerstwa. Partnerstwa stanowią część spójnego podejścia portfelowego i oczekuje się, że będą wspierać cały łańcuch wartości badań naukowych i innowacji, w tym działania wdrożeniowe finansowane w ramach innych programów Unii i programów krajowych.
- d) Jeżeli chodzi o **bezpieczeństwo badań naukowych**, tekst kompromisowy wprowadza specjalną definicję i specjalny artykuł co do ram identyfikacji, oceny i ograniczania ryzyka związanego z działaniami w zakresie badań naukowych i innowacji. Doprecyzowano w nim również środki, które mogą być stosowane w uzasadnionych przypadkach w celu określenia m.in. ograniczeń uczestnictwa, wymogi dotyczące rezultatów i dodatkowe zabezpieczenia. Jednocześnie te same przepisy nadal promują oparte na analizie ryzyka i proporcjonalne podejście w całym okresie realizacji programu oraz zachowują zasadę „otwarty w największym możliwym zakresie, zamknięty tylko w koniecznym”.
- e) W odniesieniu do **filaru I (doskonała nauka)** tekst zawiera zmiany w odniesieniu do uzgodnień roboczych i kadencji przewodniczącego Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN) oraz składu i kadencji Rady Naukowej ERBN. Zarówno w przypadku ERBN, jak i działań „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA) szczególny nacisk położono na naukowców na wczesnym etapie kariery.

- f) Jeżeli chodzi o **filar II (badania naukowe i innowacje oparte na współpracy)**, doprecyzowano ukierunkowanie **komponentu „Społeczeństwo”**, w tym wsparcie programu dla części misji UE i Nowego Europejskiego Bauhausu dotyczących badań naukowych i innowacji, a także spójność z komponentem „Konkurencyjność”. Tekst kompromisowy wprowadza również przepisy mające na celu zapewnienie zrównoważonego podejścia między oddolnymi działaniami w zakresie badań opartych na współpracy a wcześniej określonymi tematami z obszarów strategicznych.
- g) W odniesieniu do **filaru III (innowacje)** doprecyzowano rolę kierowników programów **Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC)**, w tym w kwestii zarządzania portfelami innowacji wysokiego ryzyka. Co ważne, zmieniony tekst przewiduje możliwość **wspierania przez EIC innowacji w zakresie krytycznych deep tech, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowań obronnych**, do maksymalnej kwoty budżetu filaru III, a przy tym wyjaśnia komplementarność z EFK.
- h) Jeżeli chodzi o **filar IV (europejska przestrzeń badawcza)**, Rada lub jej organy doradcze zyskują rolę w określaniu obszarów, w których należy wspierać koszty budowy lub znacznej modernizacji infrastruktur badawczych i technologicznych. W tekście doprecyzowano strategiczną rolę odpowiednich forów zajmujących się infrastrukturą i wprowadzono kryteria związane z wykazywaniem nowych zdolności i ich skutecznym wdrażaniem.
- i) Jeżeli chodzi o **przepisy dotyczące inicjatywy rozszerzania uczestnictwa**, po usunięciu nawiasów przy części odnośnych przepisów prezydencja dodała dalsze doprecyzowania dotyczące środków wspierających, w szczególności kontynuacji udanych instrumentów i ewentualnego ustanowienia nowych. Tekst kompromisowy wzmacnia również cel, jakim jest trwała konwergencja zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji oraz ich stały rozwój w całej Unii. Z punktu widzenia dużej liczby delegacji porozumienie w sprawie tych przepisów jest ściśle powiązane z bieżącym stanem negocjacji w sprawie całego pakietu WRF.
- j) Jeżeli chodzi o **zasady uczestnictwa i upowszechniania**, doprecyzowano brzmienie kryteriów kwalifikowalności, a także dopracowano przepisy dotyczące ewaluacji wniosków.

- k) W odniesieniu do **procedury komitetowej** dodano procedurę sprawdzającą dla wszystkich składów, z wyjątkiem programu prac ERBN. Przewidziano klauzulę o braku opinii, która uniemożliwia przyjęcie aktów wykonawczych w przypadku, gdy komitet programu nie wyda opinii.

III. PODSUMOWANIE

15. Rada (ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii) jest proszona o:

- osiągnięcie porozumienia w sprawie częściowego podejścia ogólnego do programu ramowego w brzmieniu zamieszczonym w dokumencie 10464/26 jako punkt A;
- osiągnięcie porozumienia w sprawie częściowego podejścia ogólnego do programu szczegółowego w brzmieniu zamieszczonym w dokumencie 10465/26 jako punkt A;
- zatwierdzenie tekstu oświadczenia w brzmieniu zamieszczonym w dokumencie ADD 1 do niniejszej noty jako punkt A.
